SPREEKAANTEKENINGEN

Raadsoriëntatieavond in het dorpshuis te Angeren op 8 september 2022

Inspraakreactie namens:

- de heer Heebink, mede namens 130 medeondertekenaars te Angeren;
- mevrouw Van Schalkwijk, mede namens 94 ondertekenaars te Doornenburg; en
- de heer Rasing, mede namens 199 ondertekenaars uit Loo.

Geachte raadsleden,

U ziet veel emotie en boosheid bij de omwonenden van 'windpark Caprice'. Zij worden rechtstreeks geraakt in hun woon- en leefgenot en in hun gezondheid. Tegenover deze belangen staat de politieke druk om twee windmolens te realiseren. De afweging of de belangen van de inwoners van Angeren, Doornenburg en Loo zwaarder wegen dan de politieke druk is niet aan mij. Wel wil ik u laten inzien dat die afweging nu nog helemaal niet mag worden gemaakt, omdat dan sprake zou zijn van onzorgvuldige besluitvorming. Indien de gemeenteraad besluit om een verklaring van geen bedenkingen af te geven op basis van de nu bekende onderzoeken en gegevens zal dit besluit en de vervolgbesluitvorming bij de rechter geen stand houden.

Geluid
Voor een aantal gehinderde woningen die zijn onderzocht zal het woon- en leefklimaat wijzigen van redelijk naar matig en/of van goed naar redelijk. Bijvoorbeeld bij Rijndijk 73 en 75 in Doornenburg, als gevolg van een toename van het geluidsniveau met 4 dB. Dit wordt weggeschreven met de opmerking dat het maar om enkele woningen gaat.

Er zijn echter ook maar enkele woningen onderzocht. In de directe nabijheid van deze woningen liggen andere, niet onderzochte woningen, waarvoor de verslechtering evenzeer geldt.

Terecht is onderzocht welk cumulatief effect de toekomstige A15 heeft in combinatie met het windmolenpark. Daarbij is gebruik gemaakt van verouderde gegevens. Het ontwerpbesluit voor de vergunning verwijst naar het onderzoek van Bosch & Van Rijn van 10 september 2019 (pagina 25). Dat onderzoek verwijst weer naar het akoestisch onderzoek voor het MER A15 van Royal HaskoningDHV (pagina 32) en dat onderzoek is verouderd, zo blijkt uit het gewijzigde tracébesluit en de uitspraak daarover van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RvS:2021:105 rechtsoverweging 5):

> "*Voor de stikstofberekeningen is een recenter verkeersmodel gebruikt: het NRM 2017… dan voor het tracébesluit (NRM 2016). Het nieuwe verkeersmodel berekent volgens de minister op veel wegvakken hogere verkeersintensiteiten. Daarom heeft de minister het akoestisch onderzoek voor het hoofdwegennet en het onderliggend wegennet ook bijgewerkt aan de hand van de nieuwe verkeersprognoses.*"

Het aangehaalde Royal HaskoningDHV-onderzoek voor het MER A15 en dus ook het Bosch & Van Rijn onderzoek gaan nog uit van het NRM 2014.

Ook de handhaafbaarheid is niet goed geregeld. In de ontwerpvergunning zijn voorschriften opgenomen en een enkele controlemeting van het bronvermogen na ingebruikname. De moderne manier van het borgen van geluidsnormen is echter, net zoals bij slagschaduw, dat de windmolens automatisch tot stilstand worden gebracht of de positie van de rotor wordt gewijzigd indien de geluidsnormen dreigen te worden overschreden.

Slagschaduw
Het ontwerpbesluit ziet op het toelaten van een windturbine met een maximale tiphoogte van 240 m, een maximale rotordiameter van 170 m en een maximale ashoogte van 160 m. Uit de onderzoeken "onderbouwing milieunormen" Bosch & van Rijn van 14 januari 2022 en 24 mei 2022 blijkt dat slechts onderzoek is gedaan naar windturbines met een ashoogte van 155 m. De onderzoeken naar slagschaduw kunnen daarom niet aan een beslissing ten grondslag worden gelegd.

Gezondheid
Er is onderzoek dat een verband legt tussen laagfrequent en infrasoon geluid enerzijds en de gezondheid van mensen anderzijds. Dit onderzoek spitst zich nog niet toe op specifiek het laagfrequent geluid van windturbines. De zorgen daaromtrent worden echter wel breed gedeeld en naar verwachting wordt hierover op korte termijn een wetenschappelijk onderzoek gepubliceerd. Het is dan ook aannemelijk dat een besluit van uw gemeenteraad wordt ingehaald door dit wetenschappelijk onderzoek. Mijn oproep is de zorgen van omwonenden serieus te nemen en de uitkomst van aanstaande wetenschappelijke onderzoeken af te wachten.

Ecologie (vleermuisslachtoffers)
Indien sprake is van significante gevolgen voor vleermuizen mogen de windturbines niet worden gerealiseerd. Op het onderzoek van Econsultancy van 17 augustus 2020 heeft de commissie MER al de nodige kritiek geuit. De mortaliteitsnormen zijn verkeerd berekend. Daar komt bij dat alleen gerekend is met aanvaringsslachtoffers en niet met slachtoffers ontstaan door onderdruk die optreedt achter een rotorblad. Terwijl deze slachtoffers volgens de wetenschap groter in aantal zijn dan de aanvaringsslachtoffers[1]. De zogenaamde 1%-norm wordt daarom wel degelijk overschreden, althans is dat niet uitgesloten. De (jurisprudentie op grond van de) Habitatrichtlijn vereist echter wetenschappelijke zekerheid dat deze norm niet wordt overschreden. Ook dit onderzoek is daarom zodanig gebrekkig dat het niet aan besluitvorming ten grondslag kan worden gelegd.

Omgevingsverordening
Uit de afbeelding opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing (pagina 6) is niet anders af te leiden dan dat ten minste een van de twee windturbines is gelegen in het beschermde ganzenrustgebied.

In de stukken wordt simpelweg het tegendeel beweerd en daarom is ook verzuimd de verplichte toelichting op te nemen dat de nadelige gevolgen bij deze situering in het rustgebied zoveel mogelijk worden beperkt. Een toelichting die is vereist op grond van artikel 2.251b van de omgevingsverordening. Er kan natuurlijk ook nog een afwijkingsprocedure van de omgevingsverordening worden gevolgd, maar feit is dat hetgeen er nu ligt niet deugt.

In de ruimtelijke onderbouwing staat dat alleen de zuidelijke turbine binnen de groene ontwikkelingszone ligt. Feit is dat beide windturbines binnen de groene ontwikkelingszone liggen. Als norm heeft te gelden dat de windturbines geen significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten van de groene ontwikkelingszone mogen hebben. In de ruimtelijke onderbouwing wordt daarover gesteld dat de provincie akkoord is gegaan met natuurversterkingsmaatregelen om het uitbreidingsdeel van het bedrijventerrein te mogen benutten. En omdat de windturbines in het uitbreidingsdeel van het bedrijventerrein liggen, zijn de windturbines in de groene ontwikkelingszone inpasbaar. Maar planologisch is het uitbreidingsdeel alleen te benutten voor tijdelijke opslag van klei en zand en niet voor het plaatsen van windturbines. De geaccordeerde natuurversterking ziet dan ook niet op compensatie vanwege de plaatsing van windturbines. Terwijl artikel 2.52 van de Omgevingsverordening duidelijk bepaalt dat sprake moet zijn versterking in relatie tot de nieuwe activiteit of ontwikkeling die wordt toegestaan.

[1] Door dit zogenaamde barotrauma ontstaan inwendige bloedingen uiteindelijk met de dood tot gevolg (Arnett et al., 2016; Cryan & Barclay, 2009; Gaultier et al., 2020; Voigt et al., 2015).

En de natuurversterkingsmaatregelen zijn ook helemaal niet geborgd. Waar staat dat deze natuur- en landschapsversterking ook daadwerkelijk gaat plaatsvinden?

Deze argumenten liggen in het verlengde van de argumenten over verrommeling van het landschap. In het raadsvoorstel leest u dat de windturbines bij voorkeur in clusters worden geplaatst en niet solitair. En bovendien alleen langs belangrijke infrastructuur. Welke belangrijke infrastructuur? Het Pannerdensch Kanaal ligt op afstand. Of de A15 daadwerkelijk doorgetrokken gaat worden, is nog onzeker en de Betuweroute ligt onder de grond. Als de gemeenteraad van mening is dat het de doorgetrokken A15 moet zijn, dan moet aan de vergunning een voorwaarde worden verbonden dat daarvan alleen maar gebruik kan worden gemaakt nadat de A15 daadwerkelijk is doorgetrokken.

Geachte raadsleden, ik ben al ruim over de 10 minuten heen en zou zo nog een aantal andere onzorgvuldigheden kunnen benoemen. De kern van de boodschap die ik u wil meegeven is echter: het leveren van een bijdrage aan de energietransitie is ongetwijfeld belangrijk, maar of dat onder druk van de provincie en over de rug van de eigen inwoners moet gaan, is een afweging die u als raadsleden moet maken. Dat alles kan echter niet wegnemen dat het dossier zoals het ter tafel ligt belangrijke gebreken bevat en onvoldoende is om enig besluit op te baseren en bij de rechter geen stand zal houden.

---

mr. D.H. Nas
Postbus 1126
6501 BC Nijmegen
Tel: 024 381 14 05
Fax: 024 381 08 20
d.nas@pvdb.nl

Figuur 1 **Ligging beoogde windturbines, windpark Caprice**

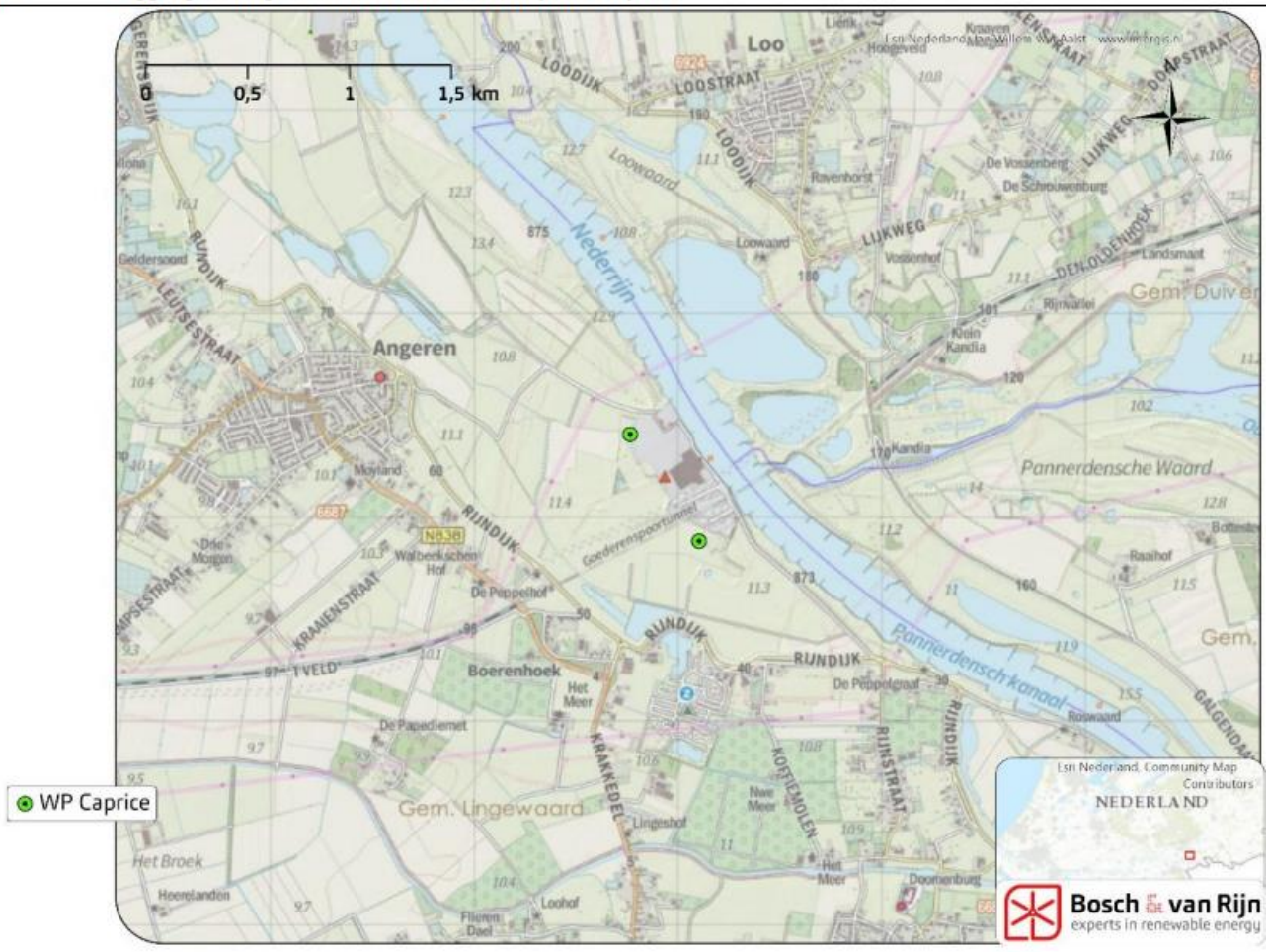

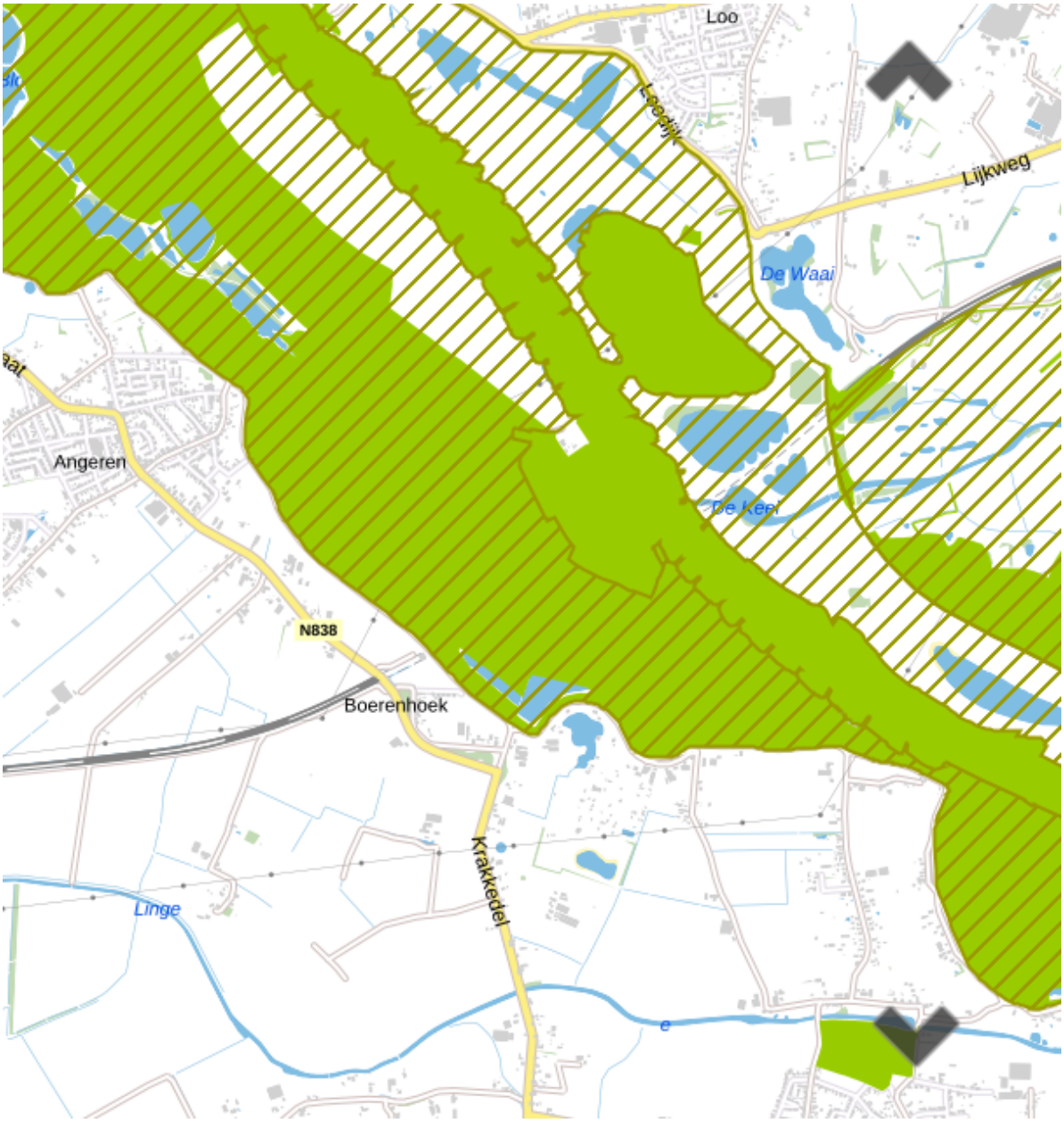

Gearceerd het Ganzenrustgebied; groen de Groene Ontwikkelingszone.

De kernmerkende begrenzing van het fabrieksterrein op deze kaart laat zien dat de daarbuiten gesitueerde zuidelijke windturbine in het Ganzenrustgebied valt. Beide windturbines liggen in de Groene Ontwikkelingszone.